

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 petit & 2.— Din. do 100 vrst 2.50 Din. večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek poseben. — Slovenski Narod velja letno v Jugoslaviji 240.— Din. za Izvozstvo 420.— Din.

Upravljanje: Knallova ulica št. 5, prilicijska. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knallova ulica št. 5, L nadstropje. — Telefon 2034.

Zasledovanje atentatorjev na železniško progo

Prebivalstvo samo organizira stražo na bolgarsko-jugoslovenski meji. — Atentatorji so najbrž pobegnili čez mejo.

Skoplje, 22. novembra. Atentatorji, ki so izvršili atentat na železniško progo Skoplje-Kumanovo, doslej še niso izsledili. Zasledovanje in preiskava se vrši na vse strani. Vzdolž cele meje so razposlane močne žandarmeske vojske in vojaške patrulje, katerim so se pridružili tudi oddelki prostovoljev. Zdi pa se, da se je napadalcem posrečilo, da so se pravočasno pobegnili čez mejo. Poveljnik žandarmerije general Tomic je včeraj odpotoval v obmejne kraje in vodil preiskavo skupno s polkovnikom Kocicem in sreskim poglavjem Antonijevičem. Vsi prehodi na bolgarsko-jugoslovenski meji so zastrašeni, tako da nič ne more brez dovoljenja čez mejo.

Francoški tisk o demonstracijah v Italiji

Demonstracij so se udeležili tudi fašistični voditelji. — Francija ne sme več trpeti takega izzivanja.

Pariz, 22. novembra. Proti Franciji in Jugoslaviji naperjene demonstracije, ki so se vršile zadnje dni skoraj po vsej Italiji, so našle odmev tudi v francoskem tisku. Zlasti levičarski listi ostro obosojajo italijanske demonstracije in naglašajo, da niso niti najmanj v skladu z željo po prijateljskih sosednih odnosa in da niso demonstrirali proti Franciji in Jugoslaviji sami na hujškani dijaki, marveč tudi oficijelni funkcionarji in predstavniki službene Italije. Demonstracije so se aktivno udeležili merodajni činitelji fašističnega režima, kot so glavni tajnik faš. stranke Turatti, ki je imel govor na demonstraciji v Rimu in brat predst. vlade Arnaldo Mussolini, ki je govoril v Milani in pozival mladino, naj bo pripravljena

na vsako eventualnost. Poleg tega so sodelovali pri demonstracijah v poedinih mestih vsi glavni funkcionarji fašističnega režima.

«Quotidien» poziva vlado, naj zahteva od italijanske vlade pojasnila in opravičila in naglaša, da je postal položaj francoskih državljanov in celo konzularnih in diplomatskih zastopnikov v Italiji zelo kritičen. V političnih krogih se naglaša, da Francija kot velesila v začetku svojega ugleda kaže v polni meri, da bi se v nobenem pogledu ne pokazal zastoj, marveč da bi bilo nujno dole uspešno ter za znanost in ljudstvo koristno.

V zvezi s tem ugotavljajo zagreški profesori visokošolskih ustanov, da so materijalni pogoji tekom zadnjih let dosegli minimum, ki že ogroža obstoj visokošolskih ustanov. Navrnost usodno pa bi bilo naziranje, da iz tega položaja v redukciji posa-

meznih ustanov ali njihovi degradaciji. Za to imenujajo visokišoli Šol odločno opozarjajo na to vse, ki so poklicani skriti najvišji interesi v državi. Vsa nasa javnost je razburjena vseh zadnjih vesti o uničenju s trudem ustvarjenih pridobitev in valgorjenca se je dvigneil že proti sami takim misli. Naj bi bili ti glasovi poslednji, ker je skrajni čas, da se krene po poti zavedne, pravčive in napredne notranje konsolidacije. Ako bi kdaj komu uspelo, da v kakem znaten delu našega naroda ustvari trajno in upravičeno zavest nezadovoljstva, bi bil to edini pogumbni neprijatelj naše mlaude države.

Stališče visokošolskih nastavnikov v Zagrebu vzbuja nado, da se bo tudi vlad slednji spamerovala in ne bo štedila tam, kjer se pod nobenim pogojem ne sme, dokler imamo v proračunu postavke, ki bi jih lahko brez vsake škode za ljudstvo črtali. Tako zagreški vsečinski profesori sprito napovedi novega finančnega zakona o redukciji visokih šol. In pri nas v Ljubljani?

Proti napovedani redukciji visokih šol je včeraj protestiral tudi zagreški občinski svet, ki je sklenil odpisati v Beograd posebno deputacijo, da posreduje v tej zadevi. Izvoljenemu občinskemu svetu v Ljubljani so se vedno zapričata usta, ker se vedno gospodari na magistratu vladni komisar...

Politično zatišje v Beogradu

Beograd, 22. novembra. V Beogradu danes ni bilo nobenih važnejših dogodkov. V narodni skupščini je dopoldne zasedal odbor za ratifikacijo trgovinskih pogodb z Anglijo, Belgijo in Nemčijo, za popolne pa je sklicana seja plenarna finančnega odbora. Na dnevnem redu je izvolitev državnega odbora za štednjo. Izvolitev tega odbora je bila že ponovno na dnevnem redu, vendar pa je bila radi nesoglasja v vladu že opetovanja odložena. V političnih krogih se zlasti naglaša, da novi finančni zakon tega odbora nikjer ne predvideva in se tolmači to tako, da je finančni minister sam opustil idejo tega odbora, ki naj bi po prvotnem zatrdilu vladnih krogov nadomestil državni gospodarski svet. Parlamentarni klubi razpravljajo skoraj izključno le o novem proračunu.

Mnenje angleških listov je deljeno. Dočim povdarda nekateri, da hoče Rusija z udeležbo propagirati svoje revolucionarne ideje, povdara pa list «Evening Standard», da udeležba Rusije na razorozitveni konferenci potrebna in izrazila obvezno upanje, da bo prislo v kratkem med Anglijo in Rusijo do pomirjenja in da se bodo obnovili redni gospodarski stiki.

ŽELEZNIŠKA KONFERENCA V OPATIJI KONČANA

Beograd, 22. novembra. Včeraj so se vrnilii naši delegati s konferenco, ki se je vrnila tudi v Opatiji. Na konferenci se je razpravljalo predvsem o izboljšanju železniškega prometa med Srednjim Evropo in Jadranskim morjem ter o poenostavljanju carinske manipulacije. Konference so se udeležili poleg Italije, ki je dala iniciativno, tudi Jugoslavija, Madžarska in Češkoslovaška. Italijanski listi naglašajo, da je končala konference s popolnim uspehom.

RUSKA TRGOVINSKA BILANCA AKTIVNA

Moskva, 22. novembra. Letos je ruska trgovinska bilanca prvič po revoluciji zaključila z aktivno 56 milijonov rublov.

PRED NEMIRI V IRAKU

Basra, 22. novembra. Ob meji Iraka se zbirajo močne čete bojevitega plemena Vahabov, ki čakajo na priliko, da vdrete v Irak. Radi tega je odredila angleška vlada izredne varnostne ukrepe. Na meji so bile koncentrirane močne angleške čete in vojna letala trajno stražijo mejo.

SMRT BIVŠEGA AVSTRIJSKEGA GENERALA

Dunaj, 22. novembra. Včeraj je umrl takoj v visoki starosti bivši avstrijski feldcajgmajster Goiginger, ki je sodeloval pri napadu na Beograd in pri prehodu avstrijskih čet čez Dunav leta 1914.

VELIK SNEG V NEMČIJI

Berlin, 22. novembra. Radi velikega snega in mraza je bil železniški promet med Nizozemsko in Nemčijo deloma ustavljen.

IZJAVE STEPANA RADIĆA

Beograd, 22. novembra. Stepan Radić je podal danes novinarjem izjavilo o vseh aktualnih, notranje in zunanjopolitičnih vprašanjih. Obširno je govoril tudi o trgovinskih pogodbah z Anglijo, Belgijo in Nemčijo, ki so predložene Narodni skupščini v ratifikacijo ter naglašal, da so te pogodbe za nas nesprejemljive, ker ne nudijo dovolj zaščite izvoza naših poljedelskih pridelkov. Naglasil je, da bo zahteval, naj se te pogodbe vrnejo odboru ter uvedejo z vsemi prizadetimi državami nova pogajanja. Glede proračuna je izrazil svoje prepričanje, da bo znašal deficit ne samo izkazanih 200 milijonov, marveč da se bo vsled zaostanjanja dohodkov zvišal do konca leta na 4 milijarde.

VELIK SNEG V NEMČIJI

Berlin, 22. novembra. Radi velikega snega in mraza je bil železniški promet med Nizozemsko in Nemčijo deloma ustavljen.

Iz ljubljanske kronike

Tatovi oblek na poslu. — Dve večji tativni.

Sezona tativnih zimskih oblek se je v sedanjin deževnih in mrzlih dneh priležala razvijati in je dosegla te dne velik razmah. Kolesarski tativi so deloma prenehali s svojim poslom, pač pa so stopili v akcijo tativi oblek. Zadnje dni sta bili izvršeni dve večji tativni oblek. Način tativne kaže, da so prisli v Ljubljano vilmiki, ki so specialisti in pravi strokovnjaki v takih tativinah. Na drugi strani pa sili vedno večja brezposelnost odpuščene delavce, da segajo po tatuji lastnimi. So med brezposelnimi taki, ki so poprep stanovali z delavci v skupnih stanovanjih, tako da so jim raznireno dobro znane.

Samski, 26-letni delavec Anton Rozman, stanovanec v Pržnu med Zg. Šiško in Š. Vidom, je včeraj prisoten opazil, da mu je zmanjkal več obleke in hkrati tudi novo kolo znamke «Torpedo». Vlomilec, ki je moral Rozmanovo stanovanje prav dobro poznati, je včeraj v stanovanje v času njegove odsotnosti, načrtoval v zgodnjih dopoldanskih urah ter vse stanovanje na hitro roko pregledal. Zapazil je 2000 Din vredno kolo s tovarniško štev. 80.035, hkrati pa tudi nekaj boljše obleke. To je zavil v zavoj, odpeljal iz stanovanja kolo ter nato oddirjal na kolesu neznanom kam. Zanimivo je, da se vlomilec drugih stvari ni dotaknil. Rozman tri 3000 Din škode.

Se državni tativi je bil izvršen snoti okoli 18. v Rožni ulici. Zasebnična Frančiška Pukl, ki stoji v hiši št. 20 v prilici, je včeraj časa odsotna. Ko se je vrnila, je zapazila, da je sobe, ki ima okna na ulico, izginali oficirski delni plăš, vreden 1000 Din, kar kjer raznata druga obleka. Tat se le, kakor je ugotovil o vlomu obveščeni stražnik, pripljal v odsotnosti zasebnice skozi priproko okno v sobo ter v nagnici pobral z obesalniku vse, kar je bilo na njem. Ker se mu je moral zelo mudriti, je tat drugo boljše obleko vrnarji in druge predmete pustil na miru. Tat je po isti poti zapustil sobo s svojim plenom... Izgrial je brez sledu. Zanimivo je, da ga stanovalci omjenjene hiše niso opazili. Iz tega sklepajo, da je moral biti tat zelo predren in dobro orientiran. Zasebnična Frančiška Pukl tri 2000 Din škode.

Odporni izključitvi Trockega

Bukarešta, 22. novembra. Tukajšnji listi poročajo, da je jugoslovenska obmejna straža včeraj ob morski obali tik ob meji aretilala nekega dijaka iz ugledne tržaške rodbine. Listi zatrjujejo, da se je skupno s svojimi tovariši vežbal v čolnu ter da so ga namenom izvabili čez mejo, kjer so ga takoj nato aretilari in odvedli v Ljubljano.

(Informirali smo se na merodajni mestni ter izvedeli, da je ta včas izmisljena. O kaki aretilaci tržaškega dijaka v Ljubljani nesčesar ne vedo. Italijani očvidno iščajo »dogodkove«, da bi tem lažje nadaljevali kampanjo proti Jugoslaviji. Op. ured.)

Celjska porota

Odsoda v dveh ponedeljkovih slučajih.

Porotnik so pri Antonu Mlakerju zanimali vprašanje zavratnega umora, potrdili pa vprašanje uboja, nakar je bil Anton Mlaker obojen na 5 let težke ječe. — Evgen Kuss je bil radi ponevreme obojen na 5 let težke ječe.

Ubol.

Danes v torek se je prvi zagovarjal leta 1908 na Kunšpergu pri Bizijskem rojstvu Josip Kunšt, samski dinar v Gregovcih pri Bizijskem, radi ludodelstva uboja. Josip Kunšt je ponosi 23. oktobra t. l. v Gregovcih z nožem zabodel v desno prsnost Antonu Domitrovču in ga težko poškodoval. Domitrovč je na poškodbah umrl. V nedeljo 23. oktobra t. l. so pili fanje v vinskih kletih pri Kocijanu in Premelcu. Ko so šli domov, je hotel iti Domitrovč spati k svojemu stricu, posestniku Strmeckemu. Usodno dejanje se je zgodilo v bližini hiše, kako pa ni pojasnjeno. Obtoženec krivdo priznava, izgovarja se pa s tem, da ga je Domitrovč brez vzroka napadel s palico pri Strmeckem hlevu, da se je nekaj časa zadenski umikal in se branil s komšicom, ko pa se ni mogel več obraniti, je potegnil žepni nož ter z njim zahamil proti Domitrovču, ne da bi videl kam se zadel. O izidu razprave bomo poročali.

Pošljivo.

Kot drugi se je danes v torek zagovarjal ludodelstva uboja proti leta 1902 v Rajhenburgu rojeni Karol Žemljak, samski ſofer v Rajhenburgu, tekom letosnjega leta je večkrat spolno zlorabil še ne 14 letno Marlenko Ž. v Rajhenburgu. Obtoženec krivdo priznava in pravi, da ima z omenjeno razmerje in da jo namerava poročiti. O razsodbi bomo poročali.

Uboj.

Kot zadnji slučaj se je obravnaval radi ludodelstva uboja proti leta 1901 v St. Janžu pri Teharji rojenemu Jožefu Jovorku. Jožef Jovorku je v nedeljo 9. oktobra t. l. zvečer v St. Janžu udaril z mizno nogo Andreja Planka po glavi in ga tako poškodoval, da je isti umrl. Dejanje se je izvršilo v gostilni Martina Gobca v St. Janžu, kjer se je vrnila domača veselica. Bilo je tam navzočih mnogih fantov, ki so se prav dobro zabavali. Zvečer je prišlo med fanti do prepira, v katerem je prišel ob življenje Andrej Plank. O izidu razprave bomo poročali.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Devize: Berlin 13.55—13.58 (13.56), Cuh 1004—1007 (1005), Dunaj 8—8.03 (8.015), London 276.6—277.4 (277), Newyork 56.64—56.84 (56.74), Trst 308—310 (309), Paris 223.25 d.

Efekti: Celjska 164 d, Ljubljanska Kreditna 130 d, Praštediona 890 d, Kreditni zavod 160 d, Vevče 133 d, Stavba 56 d, Ruže 280—295, Strojne 80 bl., Seisir 104 d.

Lesni trg: Tendenca mlačna. Zaključeno 1 vagon tramov, merkantilnih, po noti kupca, fr. vagon nakl. postaja po 240. Povpraševanje je za bukovino, nežamano, 88—100 cm, od 16 cm širine naprej, od 2.5 cm dolžine naprej, I, II, III, fr. vagon nakl. postaja po 430 denar. Nudijo se bukovni plohi, prima, od 25 cm premere naprej, od 3 m naprej, fr. vagon nakl. postaja po 230 blago. Deželni pridelki: Tendenca čvrsta. Zaključkov ni bilo.

ZAGREBŠKA BORZA.

Devize: London 276.6—277.4, Newyork 56.64—56.84, Pariz 222.75—224.75, Berlin 1355—1358, Dunaj 799.75—802.75, Praga 168.05—18.85.

Efekti: 7% invest. posoj. 1921 84, 2% vojna škoda 400, Hipotekarna banka 57—58, Ljubljanska kreditna 130, Praštediona 890—895, Trboveljska 490, Vevče 132—136.

INOZEMSKE BORZE.

— Curih. Devize: London 25.285, Newyork 518.45, Par

Efekt nove vladne finančne politike

Deficit novega državnega proračuna znaša dejansko 232 milijonov dinarjev. — Zakonski omnibus. — Teorija in praksa. — Strahovit demant vladnih obljub.

Današnji »Slovenec« skuša zagovarjati nov, državni proračun in trdi, da je dr. Marković uvedel popolnoma moderen način budgetiranja, kar sklepata na podlagi dejstva, da je izločil državna podjetja iz proračunov posameznih resorov, ki jih upravljajo. Nadalje trdi, da nudi novi proračun prav zaradi tega tako jasnost, da se prejšnji ž njeni niti od daleč ne morejo pomerjati.

To je edina dobrota, ki jo more »Slovenec« kot vladno glasilo pripisovati novemu drž. proračunu. Za stvar samo pa je vedno postranskega pomena, kajti predvsem gre za efekt vladne finančne politike, in ta efekt se je pokazal v novem proračunu s tem, da je proračun znatno večji od prejšnjih in da izkazuje tudi znaten deficit.

Sprito »Slovenčev« hvala jasnosti novega drž. proračuna naj omenimo, da piše bogačka »Politika« v svoji včerašnji številki pod naslovom »Teorija in praksa«, da je številka celokupnega proračuna vnesena v čl. 1. fin. zakona na takoj zaviti in zamotan način, da bi se v njem mogel spoznati samo kak dober knjigovodstven strokovnjak. Zato tudi ni čuda, da so posamezni ministri po seji fin. sveta, na kateri je bil definitivno določeno proračun, izjavljali, da ne vedo, koliko znaša, dočim je predsednik vlade demantiral vesti, da izkazuje proračun deficit.

Istotno tudi ni čuda, če so posamezni listi različno poročali o višini deficitu. Dejansko znašajo izdatki po »Politiki« na podlagi čl. 1, 2, 28, 61, 65, 68 fin. zakona 70.000 mil. Din., dokdobi pa na podlagi čl. 1, 28, 61 in 65. 11.608 mil. Din. Deficit znaša torej 232 mil. Din.

Kar se tiče finančnega zakona, pravi članek v »Politiki«, ki ga nekateri pripisujejo bivšemu fin. ministru dr. Miljanu Stojadinoviču, da je sestavljen na prav tako čuden način kakor številke v proračunu. Na zunaj izgleda, da ima samo 70 členov. Toda poleg teh 70 novih jih obstaja dejansko trikrat več, ki so skriti v njih. Uveljavljena je oblika, da se »veljavnost slediči dolobč fin. zakona za l. 1928-29. podaljšuje tudi za l. 1928-29. ter se navaja dolga vrsta števil prejšnjih zakonov, največ iz l. 1927-28, pa tudi iz l. 1924-25. Na ta način ima fin. zakon poleg 70 novih členov še 217 starih, zaradi česar ostaja še nadalje »zakonski omnibus« za 287 raznih zakonov in zakoničev. Da tak zakonski omnibus ne nudi jasnosti v zakonskih predpisih, je gotovo.

Zanimivo je tudi idejstvo, da je fin. minister izločil iz novega fin. zakona skoro vse one določbe, ki jih je sam osebno potom amandiral v zadnjem trenutku vstavljen v fin. zakon za l. 1928-29. To so določbe o čudotvornem državnem odboru za štedenje, o diktatorskih pooblastilih za saniranje krize in zmanjšanje davčnih bremen, o konsolidaciji dolgov, o notranjem posojilu itd. Vse to se je v zadnjem proračunskih debati smatralo kot kvintesenco novega in velikega finančnega programa dr. B. Markoviča, minulo pa je leto, a fin. minister se ni

poslužil nobenega svojih pooblastil in sedaj se jim je celo odrekel, češ da so nepotrebni in odveč.

Ko je postal naslednik fin. ministra dr. Perića, je izjavljal, da z negovim proračunom ni zadovoljen, češ, da je prevlepk in da ne odgovara gospodarski moći naroda. Toda svojo uredbo, s katero je napovedoval zmanjšanje davkov do 120 milijonov, je umaknil v 24 urah, ker se je ustrežil efekti, in novi finančni zakon prinaša namesto obljubljenega in pričakovanega znižanja davkov šolnino za dijake vseh šol, dasi ustava določa, da mora biti pouk brezplačen.

Tudi o napovedanem štedenju ni duha ne slaha. Število ministrstev je ostalo isto, dispozicijski fondi pa so postali že večji. In dati je finančni minister zahteval znižanje proračuna za 10%, in bil vendar predložen za celih 363 milijonov večji od tekocega.

Krona nove finančne politike je seveda deficit. Dočim je predložil fin. minister zaključni račun za leto 1924/25 z doseženim suficitom 298 milijonov, je istočasno predložil novi državni proračun z deficitom 232 milijonov. Proračunska ravnotežje je upoščeno, dati je osnovna podlaga za saniranje državnega kredita, kakor je dr. B. Marković sam napisal v knjigi, ki jo je svednočno izdal pod naslovom »Državne finančne reforme«.

Članek v »Politiki« pravi, da je predlog proračuna za leto 1928/29 strahovit demant vsega, kar je dr. B. Marković napisal in rekel, predno je postal minister. Državni izdatkov ni zmanjšal, ampak povrečal, davkov ni znižal, marveč uvaja novo, pri tem pa še predlaže proračun z odkritim in nekritim deficitom.

Čl. 12. zakona o državnem računovodstvu pravi, da je finančni minister dolžan pri sestavljanju proračuna Izvesti ravnotežje med dohodki in izdatki. Te dolžnosti pa tudi dr. B. Marković ni storil.

V svojo obrambo pravi finančni minister, da je proračun realen. Toda dočim priznava v čl. 3. fin. zakona, da obstoji deficit 210 milijonov, za katerega nima kritia, je skrit v čl. 68 še en deficit v znesku 22 milijonov.

Doslej predloženi proračuni so izkazovali ravnotežje in zaključni računi za nekatera leta izkazujejo celo suficite. Sedaj je ravnotežje izgubljeno, o suficitu pa ni duha, ne slaha. To je bilanca »novih«, »diktatorskih« in »revolucionarnih« metod v ministrstvu finančnih.

Taka je torej dejanska slika finančne politike sedanje vlade in »Slovenec« ima samo v toliko prav, da je novi državni proračun sestavljen »po popolnoma drugih načinih« kakor prejšnji, — kar dokazuje efekt.

Če pa je to moderna metoda budgetiranja, kakor trdi, potem moramo pač priznati, da se tega modernizma v vladni finančni politiki bojimo, ker vemo, da ga bodo brido občutili vsi davkoplačevalci.

spoznala v enem obeh napadačev nekega borača, kateremu je dan prej dala milostino. Policija zasleduje držana vložnika in hima je baje že na sledi.

V stanovanju Katice Škaljer na Vinogradski cesti v Zagrebu je stanovala koca tri mesece delavka Ana Kvaternik, starca 43 let, vdova iz Karlovca. Za sobo je plačevala 100 Din. mesečno in to zelo nereno. Zadnje mesece je delača kot delavka pri nekem podjetju na Salati. Radi neozdravljive boljševke je bila za dele nesposobna in je dobivala nekaj tednov podporo od Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Ta čas je prihala domov redno vsako noč popolnoma pijana. Spala je do polneva in zopet odšla v gostilno. Včasih se je vrnila vse pobita in krvava in je tako razgrajala, da so vsi vedeli, da se je vrnila Kvaternikova. Tako je živel za danem.

Zutrat je odšla brez denarja in se vrnila ponoči pijana. Ob sobotah je dobila podporo, toda do večera je vse poginala po grlu. Gospodinja ji je svetoval, nasi nakupi potrebno obleko. Ona je pa zamahnila z roko, češ, kaj mi obleka, če nimam za pijačo. Udača je se vedno bolj alkoholu in končno je spoznala, da ne more več tako živeti. Zato si je kupila kot zadnje rešilno sredstvo steklenico octove kislino. V nedeljo je Kvaternikova oblezila zadnjikrat zagreške žganjarne. Vrnila se je pozno ponochi. Gospodinje in njenega moža ni bilo doma. V stanovanju je bil že prednjem Anton Ratkaj s svojo ženo. Čula sta pjanjko, ko je prišla domov in razgrajala. Razumela sta le, da gre za neki denar, katerega bi moral Kvaternikova dobiti. Kmalu nato je Ratkaj srečajno odpr了解 cijo v in videl, kako Kvaternikova nekaj pije iz steklenice. Misliš le, da se krepla z žganjem. Tedaj je pa zahopel slab glas: Na pomoč! Pomagajte mi! In Kvaternikova se je zrušila nezavestna na tla. Ratkaj je vstal in prišel svečo. Na tleh se je zvijala v krčih Kvaternikova in poleg nje je ležala steklenica. V tateri je cuso še malo octove kislino. Obvestil je gospodinjo o žaostenju koncu nesrečne pisanke. Rešilna posta, ki jo je prepetila v bolnico, kjer je naslednji dan izkuhnila.

Poročali smo že, da so pobegnili iz zapora okrožnega sodišča v Bihaču širje na smrt obsojeni hajduki in eden, obsojen na osemletno težko ječo. Petoricu je obosodo okrožno sdišče v Bihaču. Trije razbojniki, Mile Karanović, Mile Tomljević in Vasilij Rodić so bili obsojeni v juniju radi raznih zločinov. Njihovo obosodo je te dni potrdilo tudi varuhovno sodišče v Sarajevu. S to trojico je pobegnil tudi Milan Mutić iz Majkile Japre, ki je bil pred dvema tednovima obsojen na smrt radi umora svojega oceta in peti Buljubašić, ki je bil obsojen na osemletno ječo radi umora svojega tasta. Razbojinikom je bilo dobro znano, da se dnevno odpirajo vrata vsaki dve uri v »kulicu«, kjer so bili zaprti. Od 10. ure do polnoči so napravili v zidu stranišča odprtino, da so zlezli skozi njo v stranišče in nato na hodnik. Dvojica na smrt obsojenih je bila v celici v prvem nadstropju, druga dvojica pa v drugem. Zato se domneva, da so sporazumeli, ker sta zločincu v prvem nadstropju istočasno zločincemu v drugem nadstropju prekopal zid. Sporazumeli so se po cevih, ki vodijo iz stranišča iz drugega nadstropja v prvo. Ko so razbojniki stopili na hodnik, so se skrili v temen kot in čakali stražar. O polnoči je prišel poveljnik straže z enim stražnikom v kulo. Poveljnik ni slutil nič hudega. Zato je odpril vrata in odšel po stopnicah v kulo, ter ni za seboj zaprl vrat. Tedaj so razbojniki odšli nemoteno in kule na dvorišče in tam vzel tri puške s 15 naboji. Nato so vsi kličevo dvoriščnih vrat, pred katerimi je stal stražar. Ker ni bil moglo tako odpreti vrata, da ne bi opazil tega stražar, je eden razbojnnik ustrelil skozi okence na vrati stražnika, ki se je zgrudil na tla. Razbojniki so nemoteno odprli vrata in pobegnili. Okove na nogah so imeli samo trije. Pobegnili so v selo Jezerovo in nekem kmetu ukradli sekiro ter se z njo oprostili okov na nogah. Pobegnili so v razne smeri in jih orožniki zasedle.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

sino, izročite to povelje Masarsu in Alquieru in pazite, da bo točno izpolneno. Jaz pa pojdem z aeroplani iz rudnika in napadenim sovražniku od zgoraj. Fortclaus, vi pojdeš z menoj. Pojdimo, Sansino!

Sansino je zapustil s slom dvoranom. — Poveljnik, ali naj se pripravimo na pot? — je vprašal poveljnik zračne eskadre.

— Tako! — Poveljnik eskadre je oddal povelje. D'Albaniac, Fortclaus in Čerko so že sedeli v aeroplantu, ko se je naenkrat zemlja stresla in zamajala. V daljavi se je začula močna eksplozija in v srce segajoči tuljenje, kakor da kriči od groze tisoč ljudi.

— Kaj se je zgodilo? — je vprašal Fortclaus zacuden.

D'Albaniac je mislil samo na Letnico. Fortclausov glas ga je opomnil tudi na Lidijo.

— Čerko, hitro po dekletri! Prividejte ju sem. En aeroplant ostane tu. Če bo treba, poletis z nima za nami.

Aeroplanti so se postavili v bojno vrsto.

Poveljnik eskadre jih je hitro pregledal in izjavil:

— Vse je pripravljeno.

D'Albaniac je dvignil roko... Ti-

sti hip je nastala katastrofa, ki je one-mogločila upornikom vsako borbo.

Po eksploziji v daljavi se je čulo v dvorani ves čas zamolko bobnenje. Letalci so pripravljali aeroplante in se za bobnenje niso zmenili. Kmalu se je pa čuo, da derde od nekod voda. Poveljnik eskadre je prvi spoznal pretečo nevarnost.

— Odprite strop! je zakričal. — Odprite strop in hitro na pot!

Povelje je prišlo prepozno! Iz treh rokov so vdri v dvorano potoki vode in rušili, vse kar jim je bilo na poti. Valovi so potisnili na zadnje vrste aeroplane, jih izpodnesli in porimili na sprednje. Dvignili so D'Albaniacov aeroplant ter potegnili za seboj v besedem vrtincu polomljena letala.

Nastala je nepopisna panika Naenkrat je nastala popolna temta.

D'Albaniac je mislil samo na Letnico. Fortclausov glas ga je opomnil tudi na Lidijo.

— Čerko, hitro po dekletri! Prividejte ju sem. En aeroplant ostane tu. Če bo treba, poletis z nima za nami.

Aeroplanti so se postavili v bojno vrsto.

Poveljnik eskadre jih je hitro pregledal in izjavil:

— Vse je pripravljeno.

D'Albaniac je dvignil roko... Ti-

Slavnostna proslava francosko-jugoslovenskega prijateljstva v Ljubljani

Načelo operno gledališče je zbralo sčasih najboljše predstavnike ljubljanske družbe, da proslavi zgodovinski narodni in državni dogodek, podpis priateške zveze me Francijo in Jugoslavijo. Najvišji in tudi skromni zastopniki državnih, oblastnih in avtomobilnih uradov, vojaštva, visokih, srednjih in osnovnih šol, naših umetniških ustavov, cerkev, društev, organizacij, gospodarskih, kulturnih in dežurnih, literarnih in umetniških krogov, industrije, obreti in mestnega življenja, naše ženske in moške akademiske srednjosolske mladine in seveda tudi našega ženstva so se sešli salvnostno oblečeni, da resno, a z vremem čustveno izrazijo svojo radost.

O čemer je sanja V. Vodnik v doli Nasoleponovi, se je urešilo: Francija je objela Jugoslavijo. Pred 130 leti je prišel Napoleon s svojimi polki v Ljubljano in jo prvič osvojil. Vodnik je začel izdajati prvi slovenski časopis »Novice«, slovensčina je prvič postala priznana, uradni jezik, v nekaj letih nato je vstala »Ilijica«, kraljestvo Slovencev, Hrvatov in Srbov, predhodnica našega današnjega Jugoslavije ki jo je izvračila predvsem Francija.

Misel Napoleona in ideal Vodnikov sta živila v duši in srcu vseh političnih in kulturnih vodnikov in preročnikov Slovencev do prevrata in teko se je svečano znova potrdila v Parizu z najmočnejšim paktonom iz stare, žive istine: stoletno prijateljstvo Jugoslovenom s Francozami, prvič viteskim in vodilnim umstvenim narodom v Evropi.

Zvezda iz francoske in jugoslovenske trikolore na ozadju odrza, pred njo zbor pesničev »Glasbeni Matice«, a pred njim načelnični pesnik Oton Zupančič z redom častne francoske legije na prsih kot glasnik misli in čustvene, ki so prevevale naš narod od Vodnikovih časov dolesje, ko je bil zgodovinski krasen pogled. Se nikoli se ni glasila francoska marsešna v našem gledališču tako divno, tako elektrizujuče, kakor sinoci pod taktrirko g. N. Štritofo ob spremljanju orkesterja.

Topli, iz srca prihajajoči govor simpatičnega francoskega generalnega konzula g. Brissiera iz Zagreba je bil publiko navdušil; izkreni bratstvo svojih držav pa sta izrazila g. Zupančič in g. Brissier z objemom in stiskanjem desnic.

Nadaljnji program se je vrnil, kakor že oglašeno. Nova točka je bila Bizetova uverstva »La Putrie« pod taktriko g. Balatka, veličaninom, pester, francosko zgodovino in naravo slikajoč umetnik. V IV. deji »Carmen« so odlikovali ga. Thierry-Kavčičeva kot Carmen ter plesalca g. Wlasiakov v gl. Vlček. Moški zbor ni bil spodet do vsočetja dovoljen. Zatnitev je bila v celici v prvič radijavci v založbi »Cyrana de Bergerac« je bilo včasih čutni nervoznosti nekaterih v splošnem prav dobro znano. A najlepša točka je bila Valpurgina noč iz »Faust« z g. Wissiakovo, Vičkom in zborom, ki so se vsi zelo potrudili ter dosegli popoln uspeh.

Publiku ni štredila s priznanjem. Natlačeno polno gledališče je nudilo lepo sliko in občinstvo je odhajalo zadovoljno. Upričevanje,

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. novembra 1927.

— Kraljev povratek v Beograd. Kralj Aleksander I se je včeraj po dvodnevni odsočnosti povrnil iz Topole v Beograd.

— Patrijarhova kruna slava. Včeraj na praznik arhangela Mihaela je slavila saborna cerkev v Beogradu svojo krstno slavo. Danes slavi krstno slavo patrijarh Dimitrije. Pri tej prilikli je patrijarh naklonil Rdečemu križu 1000 Din in Udrženju vojnih invalidov 500 Din. Dopoljnje se je vršila v saboru cerkvi velika cerkvena svečanstvo, kateri so prisostvovali člani vladine Narodne skupščine ter drugi dostojanstveniki.

— Slovo našega dunajskega poslanika. Diplomatski zbor na Dunaju je snič v hotelu "Imperial" priredil poslovni večer našemu dunajskemu poslaniku g. Milanu Milojeviću, ki je premeščen na drugo mesto. Doyen diplomatskega zbora, belgijski poslanik Ghais je izrazil v imenu svojih tovarišev globoko obžalovanje, da zapušča g. Milojević Dunaj, ko si je pridobil povsod razjevne simpatije. Poslanik g. Milojević se je ginjen zahvalil, obenem pa povedral, da morajo vsi diplomati sodelovati pri ohranitvi miru med narodi.

— Akcija hišnih posestnikov. V Beogradu se je v nedeljo vršil občni zbor temošnega društva hišnih posestnikov, ki je izvolil nov upravni odbor. Predsednik Zveze društva hišnih posestnikov g. dr. Mika Manković je poročal o pravnem stanju po podprtju stanovanjskega zakona. V posebni resoluciji je občni zbor naročil novoizvoljenemu odboru, da priteži z intenzivno akcijo vseh hišnih posestnikov v državi in da se zato sklice konferenco delegatov vseh društva hišnih posestnikov. Konferenca naj bi se sporazumela glede skupnega nastopa za ureditev stanovanjskih razmer in naj bi izdelala podrobni načrt za akcijo.

— Naležljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 14. tm. je bilo v ljubljanski oblasti 20 slučajev tifuznih bolezni, 5 grize, 63 skratinke, 3 oščic, 16 davice, 5 dušljivega kašlia, 8 šema, 2 vnetja hrbtničnega mozga, 1 dremavice in 2 krčevite odrevemelosti. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. tm. 22 slučajev tifuznih bolezni, 56 skratinke, 4 grize, 19 davice, 6 šema, 1 vnetja hrbtničnega mozga in 1 krčevite odrevemelosti.

— Razpisano notarsko mesto. Notarska zbornica v Ljubljani razpisuje notarsko mesto v Mariboru ali pa drugo notarsko mesto, ki bi se morebiti izpraznilo po premestitvi. Prošnje na se vlože najkasneje do 15. decembra.

— Otvoritev carinskih oddelkov v Čakovcu in Plaču pri Sv. Juriju. Finančni minister je odredil, da se otvoriti v Čakovcu carinski oddelki pod upravo carinarnice v Kotorib. Oddelki vodi uradnik omenjene carinarnice. V Plaču pri Sv. Juriju se je otvoril carinski oddelek mariborske carinarnice, ki ga vodijo organi finančne kontrole. Carinski oddelki mariborske carinarnice pri Sv. Kunigundi je ukinili.

— Iz "Uradnega lista". "Uradni lista" št. 118 z dne 21. tm. objavlja pravilnik za izvrševanje zakona z dne 29. oktobra 1927. o izpremembah in dopolnitvah v zakonih o stanovanju z dne 13. maja 1925. in z dne 23. oktobra 1926.

— Tekme jugoslovenskih pevskih društev. Začetkom prihodnjega leta proslavi na svečan način 45-letnico svojega delovanja Prvo beogradsko pevsko društvo. Pri tej priliki priredi Jugoslovenska pevska zveza tekme pevskih društev, ki so včasju v Zvezzi. Poseben odbor Zebe bo določil kompozicije, ki se bodo pele pri tekem.

— Naš prostveni program. V posebno profesorsko komisijo je prostveni minister pozval naše najboljše pedagoge, kulturne delavce in dva vsečiljska profesorja, ki jim je poverjena naloga sestaviti obširen prostveni program, po katerem naj bi se v naših šolah vzgajala mladina ter širila prosveto med naširše sloje naroda.

— Likvidacija stanovanjskih sodišč. Minister za socialno politiko je odredil, da morajo vsa stanovanjska sodišča 1. decembra t. l. popolnoma likvidirati. S tem dnem morajo ustaviti vsako poslovanje. Akti stanovanjskih sodišč se deloma izročijo okrajnim sodiščem odnosno srezkim poglavarijem v končno rešitev.

— Naš prostveni program. V posebno profesorsko komisijo je prostveni minister pozval naše najboljše pedagoge, kulturne delavce in dva vsečiljska profesorja, ki jim je poverjena naloga sestaviti obširen prostveni program, po katerem naj bi se v naših šolah vzgajala mladina ter širila prosveto med naširše sloje naroda.

— Likvidacija stanovanjskih sodišč. Minister za socialno politiko je odredil, da morajo vsa stanovanjska sodišča 1. decembra t. l. popolnoma likvidirati. S tem dnem morajo ustaviti vsako poslovanje. Akti stanovanjskih sodišč se deloma izročijo okrajnim sodiščem odnosno srezkim poglavarijem v končno rešitev.

— Vlivoval v vrhovno učiteljsko disciplinsko sodišče. Kjer naše članstvo ni že izvršilo volitev, priporočamo sledeče kandidate: Redna člana: 1. Tomih Kostić, učitelj v Beogradu, 2. Toma Kostić, učitelj v Beogradu, Namenska: 1. Ceda Todorović, učitelj v Beogradu, 2. Pera Vuksanović, učitelj v Beogradu. — Poverjeništvo U. J. U. v Ljubljani.

— Zanimiva nemška publikacija. Da bi se pogostim pritožbam, da so nemške knjige za Jugoslovensko občinstvo predlagate z uspehom pomoglo, je izdala znana knjigarna Koehler & Volkmar v Lipskem (Leipzig) katalog: "Das billige deutsche Buch", ki vsebuje lepo zbirko najboljše nemške literaturе v cenenih izdajah (nobena knjiga ne stane nad 4— RM). Opozarjam naše čitatele na to zanimivo literarno novost. Katalog in v njem omenjene dela se dobivajo v vseh večjih knjigarnah.

— Naši Sokoli posjetijo Francijo. Sokolska župa Sušak - Reka je sklenila poslati prihodnje leto svoj naraščaj v Francijo. Naraščaj priredi sokolske akademije in javne nastope v raznih večjih mestih Francije.

— Falzifikati ameriških dolarjev. Finančno ministrstvo opozarja v posebnih okrožnicah vse večje denarne zavode, da krožijo v prometu falzifikati 20 dolarskih bankovcev. Ministrstvo je izdalo tudi natančen opis falzifikatov.

— Težka poškodba očesa. V ljubljanskem bolnici je danes zjutraj prišel posestnik in gostilničar France Petrovčič iz Borovlje. Na levem očesu je došlo poškodbo. Pravi, da ga je udaril po očesu značec. Vzrok je baje star preprič. Petrovčič je nujno v saboru cerkvi velika cerkvena svečanstvo, kateri so prisostvovali člani vladine Narodne skupščine ter drugi dostojanstveniki.

— Slovo našega dunajskega poslanika. Diplomatski zbor na Dunaju je snič v hotelu "Imperial" priredil poslovni večer našemu dunajskemu poslaniku g. Milanu Milojeviću, ki je premeščen na drugo mesto. Doyen diplomatskega zbora, belgijski poslanik Ghais je izrazil v imenu svojih tovarišev globoko obžalovanje, da zapušča g. Milojević Dunaj, ko si je pridobil povsod razjevne simpatije. Poslanik g. Milojević se je ginjen zahvalil, obenem pa povedral, da morajo vsi diplomati sodelovati pri ohranitvi miru med narodi.

— Akcija hišnih posestnikov. V Beogradu se je v nedeljo vršil občni zbor temošnega društva hišnih posestnikov, ki je izvolil nov upravni odbor. Predsednik Zveze društva hišnih posestnikov g. dr. Mika Manković je poročal o pravnem stanju po podprtju stanovanjskega zakona. V posebni resoluciji je občni zbor naročil novoizvoljenemu odboru, da priteži z intenzivno akcijo vseh hišnih posestnikov v državi in da se zato sklice konferenco delegatov vseh društva hišnih posestnikov. Konferenca naj bi se sporazumela glede skupnega nastopa za ureditev stanovanjskih razmer in naj bi izdelala podrobni načrt za akcijo.

— Naležljive bolezni v ljubljanski in mariborski oblasti. Od 8. do 14. tm. je bilo v ljubljanski oblasti 20 slučajev tifuznih bolezni, 5 grize, 63 skratinke, 3 oščic, 16 davice, 5 dušljivega kašlia, 8 šema, 2 vnetja hrbtničnega mozga, 1 dremavice in 2 krčevite odrevemelosti. V mariborski oblasti je bilo od 1. do 7. tm. 22 slučajev tifuznih bolezni, 56 skratinke, 4 grize, 19 davice, 6 šema, 1 vnetja hrbtničnega mozga in 1 krčevite odrevemelosti.

— Razpisano notarsko mesto. Notarska zbornica v Ljubljani razpisuje notarsko mesto v Mariboru ali pa drugo notarsko mesto, ki bi se morebiti izpraznilo po premestitvi. Prošnje na se vlože najkasneje do 15. decembra.

— Otvoritev carinskih oddelkov v Čakovcu in Plaču pri Sv. Juriju. Finančni minister je odredil, da se otvoriti v Čakovcu carinski oddelki pod upravo carinarnice v Kotorib. Oddelki vodi uradnik omenjene carinarnice. V Plaču pri Sv. Juriju se je otvoril carinski oddelek mariborske carinarnice, ki ga vodijo organi finančne kontrole. Carinski oddelki mariborske carinarnice pri Sv. Kunigundi je ukinili.

— Iz "Uradnega lista". "Uradni lista" št. 118 z dne 21. tm. objavlja pravilnik za izvrševanje zakona z dne 29. oktobra 1927. o izpremembah in dopolnitvah v zakonih o stanovanju z dne 13. maja 1925. in z dne 23. oktobra 1926.

— Tekme jugoslovenskih pevskih društev. Začetkom prihodnjega leta proslavi na svečan način 45-letnico svojega delovanja Prvo beogradsko pevsko društvo. Pri tej priliki priredi Jugoslovenska pevska zveza tekme pevskih društev, ki so včasju v Zvezzi. Poseben odbor Zebe bo določil kompozicije, ki se bodo pele pri tekem.

— Naš prostveni program. V posebno profesorsko komisijo je prostveni minister pozval naše najboljše pedagoge, kulturne delavce in dva vsečiljska profesorja, ki jim je poverjena naloga sestaviti obširen prostveni program, po katerem naj bi se v naših šolah vzgajala mladina ter širila prosveto med naširše sloje naroda.

— Likvidacija stanovanjskih sodišč. Minister za socialno politiko je odredil, da morajo vsa stanovanjska sodišča 1. decembra t. l. popolnoma likvidirati. S tem dnem morajo ustaviti vsako poslovanje. Akti stanovanjskih sodišč se deloma izročijo okrajnim sodiščem odnosno srezkim poglavarijem v končno rešitev.

— Naš prostveni program. V posebno profesorsko komisijo je prostveni minister pozval naše najboljše pedagoge, kulturne delavce in dva vsečiljska profesorja, ki jim je poverjena naloga sestaviti obširen prostveni program, po katerem naj bi se v naših šolah vzgajala mladina ter širila prosveto med naširše sloje naroda.

— Likvidacija stanovanjskih sodišč. Minister za socialno politiko je odredil, da morajo vsa stanovanjska sodišča 1. decembra t. l. popolnoma likvidirati. S tem dnem morajo ustaviti vsako poslovanje. Akti stanovanjskih sodišč se deloma izročijo okrajnim sodiščem odnosno srezkim poglavarijem v končno rešitev.

— Vlivoval v vrhovno učiteljsko disciplinsko sodišče. Kjer naše članstvo ni že izvršilo volitev, priporočamo sledeče kandidate: Redna člana: 1. Tomih Kostić, učitelj v Beogradu, 2. Toma Kostić, učitelj v Beogradu, Namenska: 1. Ceda Todorović, učitelj v Beogradu, 2. Pera Vuksanović, učitelj v Beogradu. — Poverjeništvo U. J. U. v Ljubljani.

— Zanimiva nemška publikacija. Da bi se pogostim pritožbam, da so nemške knjige za Jugoslovensko občinstvo predlagate z uspehom pomoglo, je izdala znana knjigarna Koehler & Volkmar v Lipskem (Leipzig) katalog: "Das billige deutsche Buch", ki vsebuje lepo zbirko najboljše nemške literaturе v cenenih izdajah (nobena knjiga ne stane nad 4— RM). Opozarjam naše čitatele na to zanimivo literarno novost. Katalog in v njem omenjene dela se dobivajo v vseh večjih knjigarnah.

— Naši Sokoli posjetijo Francijo. Sokolska župa Sušak - Reka je sklenila poslati prihodnje leto svoj naraščaj v Francijo. Naraščaj priredi sokolske akademije in javne nastope v raznih večjih mestih Francije.

žonico, ki pa je odločno tajila tatino. — Stavnik Hugo Schell je bila iz skladu odmešena večja množina lesnih odpadkov in desek. Tvrdačima okoli 200 Din Škode. Pri tatini so zasatiči neko ženo, v katere drvarnici so dobili odpadke, ki jih je spoznal tvrdnik polir za last tvrdke. — Branjevec Jakob Jančar, ki ima svojo stolnico na Pogačarjevem trgu, se je včeraj okoli 15. odstranil za nekaj trenutkov. V temčemer ostrosti se je k stolnici pripeljal nekaj 12-letni dečki ter s stojnice izmaknil za 100 Din raznega kovanega drožja.

— Lj Zatekel se je mlad pes (volček). Lastnik ga dobi v Rožni dolini, cesta VI, št. 4-1.

— Lj Drožbi policijске kronike. Aretiranje so bile 4 osebe in sicer dva berata, ena originalna »ljubljanska strajca« radi pljanosti in neki mladenič radi goljufije. Policiji je bilo od včeraj do danes prilavljeno 7 tatvin. Prijavljena je dalje poškodba tujec lastnine, neka mlada ženska radi suma težne prostostitucije, trije ponočniki radi kaljenja nočnega mira, dva gostilničarja radi prekoračenja policijske ure in trije kolporterji radi cestnopolicijskega reda.

— Lj Kopališče Tahor odprto za javnost vsako sredo in soboto od 8—19. ure, ob nedeljah od 8—12. Vhod nasproti volašnice.

— Lj Veliko izberi volenih jopic najnovelj bluz, perila, kravat itd. priporoča tvrdka Ign. Zargi, pri nizki cenii, Ljubljana, Sv. Petra cesta.

Pozor! Jutri! Pozor!
Misterijozni čudotvornik
Gostovanje Egipčana

All Ben Alija

Pri junijskih dnevnih predstavah v Etničnem Kinu Matiča predvaja poleg običajnega filmskega sporeda svoje tajanstvene umetnosti in čare ravno skrati dospeli Arabec All-Ben-Ali iz Egipta.

V svojem sporedu bo pokazal najrazličnejše čudežne, kot v zraku plas vajoče palice, barve spreminjače tekocene, v roki rastote rastline, po dvorani letete golobe, izpreminjajoč ure itd.

Spored se predvaja prvič v Ljubljani.

Iz Celja

— Ogenj na podstrešju. Te dni so vselej saje v dimniku na hiši trgovca g. Senčarja v Gaberju. Ogenj je udaril skozi zarjavljena lučišča vrata v malo strembo, v kateri je imel delavec Ivan Perko 100 kg krompirja, 5 kur in več obleke. Vse je zgorelo. Škoda je kakih 1500 Din. Ogenj se je skreči pravčasno opazil, da ni nastala včas.

— Delavska zbornica v Celju. Delavska zbornica je imela te dni v Mariboru svojo skupščino, na kateri se je sklenilo, da se iz zborničnega gradbenega fonda dodeli za zbornično stavbo v Celju, ki jo načrta vgraditi. Delavska zbornica v Celju je imela na tem dnevu v delu, t. j. včeraj, 29. novembra 1927. v tem času je problem prisilno počasno izbrati iz zborničnega gradbenega fonda dodeliti za zbornično stavbo v Celju, ki jo načrta vgraditi. Delavska zbornica v Celju je imela na tem dnevu v delu, t. j. včeraj, 29. novembra 1927. v tem času je problem prisilno počasno izbrati iz zborničnega gradbenega fonda dodeliti za zbornično stavbo v Celju, ki jo načrta vgraditi. Delavska zbornica v Celju je imela na tem dnevu v delu, t. j. včeraj, 29. novembra 1927. v tem času je problem prisilno počasno izbrati iz zborničnega gradbenega fonda dodeliti za zbornično stavbo v Celju, ki jo načrta vgraditi.

— Delavska zbornica v Celju. Delavska zbornica je imela na tem dnevu v delu, t. j. včeraj, 29. novembra 1927. v tem času je problem prisilno počasno izbrati iz zborničnega gradbenega fonda dodeliti za zbornično stavbo v Celju, ki jo načrta vgraditi.

— so najboljše, najtrajnejše in zato najcenejše.

Iz Maribora

— m Dodelitev stanovanj v novih mestnih hišah je izvajala veliko razobaranje pri številnih prosilcih, ki niso bili uslušani. Slišijo se dokaj ostre kritike, deloma

Narava skrbi za vsa živa bitja

Zanimivosti iz življenja rib. — Ribe izumiteljice ribolova na trnke. — Samice morajo rediti samce.

Med raziskovalci žuželk in nihovega življenja se je odlikoval doseg najbolj Henri Faber, dočim imajo ribe velikega prijatelja in opazovalca v osebi profesorja pariškega muzeja Louisa Roulea, ki je objavil že več zanimivih znanstvenih razprav o ribah in nihovem življenu. V teh razpravah je tokiko zanimivih podrobnosti, da moramo priznati, da ribam ne posvečamo tokiko pozornosti, kolikor jo zasluži nihovo čudovito življeno.

Kakor ptice in žuželke, ki jim je zrak to, kar je ribam voda, se znajo tudi ribe prilagoditi razmeram in reagirati in vsako nadenadno izpremembo. Živali, ki žive na suhem, so v tem pogledu daleč zaostale za ribami in pticami. Ribe so med vsemi živimi bitji najbolj gibčne in urne. Ustvarjene so za življenje v vodi, kjer plavajo, so pa tudi ribe, ki lahko letajo in lažijo po suhem. Nekatere ribe znajo celo plezati na drevesa. Ako so izpostavljene nevarnosti, da voda okrog njih izhlapi, se zarijejo v blato in počakajo deževnega vremena, da lahko zopet plavajo po vodi. Kadar morajo preživeti delj časa v blatu, prilagode svoj mehur razmeram tako, da se spremene v nekakšna pljuča.

Malo kdo ve, da je riba izumitelj ribolova na trnke. Ta način lova so poznale ribe že davno pred človekom. Goboko v vodi spusti riba iz ust sluzasto vlakno lastne izdelave, na katerem je prilepljena ličinka, ki zvabi plen naravnost v usta lačne ribe. Te vrste ribe, ki znajo loviti plen na trnke, žive tudi v nekaterih jezerih Srednje Evrope. Med ribami so tudi dobri lovci, ki nimajo pušk, pač pa si pomagajo na ta način, da streljajo po mušičah s kapljicami vode, ki jo poženo v veliko silo iz ust tako, da žuželke ubijejo ali pa vsaj omamijo. V napadu in obrambi rabijo nekatere ribe elektriko, ki jo je človek spoznal šele v novejšem času. Teh rib je vč vrst. Med njimi je najbolj znana ploščatica ali skat. Te ribe si pomagajo v horbi za obstanek z elektriko. Svoj plen omamijo prej, preden se ga pola-

ste. Zanimivo je med drugimi razmerje med moškim in ženskim spolom. Pri ljudeh in živalih je dala narava moškim več fizične moči, ker morajo večinoma skrbeti za samice, pri ribah pa to pravilo ne velja. Med ribami najdemo krepke, do enega metra dolge samice, cijih samici so slabotni, konaj 10 cm dolgi in tako nesposobni za samostojno življeno, da se priselajo k svoji družici in žive izključno od nje.

Da imajo ribe oči, je splošno znano. Znano je tudi, da služijo oči pri ribah istemu namenu, kakor pri živalih in človeku. Človek se pa nehoti vprašuje,

kaj prav za prav ribe s svojimi očmi vidijo. Louis Roule, ki je preiskoval ribe oči, je ugotovil, da je med intenzivnostjo vida pri raznih vrstah rib velika razlika. Pri nekaterih ribah je vid zelo dobro razvit in igra v nihovem življenu važno vlogo, pri drugih pa je vid okrnjen. Riba z okrnjenim vidom vidijo približno tako malo, kakor človek v mraku. Uho je pri ribah popolnoma okrnjeno, kljub temu pa ribe zelo dobro slišijo. Ribe so zelo občutljive za vibracije, kar vedo vsi ribiči, ki ne trpe, da bi med ribolovom kdo v bližini hodil. Sluh, kakor ga imajo druge živali, nadomestuje ribam izredno razvit smisel za vibracijo. Znano je, da ujame ribe samo vibracije, ki v eni sekundi ne prekoračijo izvestnega maksima, pa tudi ne padejo pod izvestni minimum tresljajev. Vibracije z manjšim številom tresljajev pa ujame celo telo. To se najlepše pozna pri ribah, ki imajo popolnoma okrnjena ušesa, a vendar dobro slišijo, seveda samo gotove zvoke. Narava je poskrbela, da slišijo zlasti korake na bregu reke in jezer, ker jih je to v obrambi najbolj potrebno.

Kdaj bo vojna izključena

Te dni je proslavljal francoski narod z njim ves kulturni svet stoletnico rojstva slavnega kemika Marcelina Berthelota. V Franciji so se vršile povom tega jubileje velike svečanosti in francoski listi so se v obširnih člankih spominjali slavnega učenjaka. Pri tej prilnosti so pisali tudi o Berthelotovem mnenju glede bodočnosti človeštva.

5. maja 1894 je podal Berthelot na banketu izjavo, ki je vzbudila zanimanje vsega kulturnega sveta. Med drugim je izjavil, da leta 2000 ne bo več na svetu delavcev, da izgine premogovna in z njim več drugih industrij. Pride čas, ko bodo ljudje uživali namesto sedanja hrane tablete, ki jim bodo popolnoma zadostovalo za prehrano. To hrano bodo izdelovali v kemičnih laboratorijih in njen glavna vrednost bo v tem, da ne bo podvržena vplivu vročine, mrazu in drugih atmosferskih pojavitv.

Če se Berthelot ni zmotil, bo življenje na zemlji čez nekaj desetletij zelo enostavno. Seveda je vprašanje, kakšno stališče bi zavzel ljudje napram kemični hrani v obliki tablet, kajti malo je verjetno, da bi zlasti gurmanti zamenjali mastno pečenko ali pečenega purana s tabletami. Morda se bodo bodoča pokolenja navadila take hrane, ki bi pomenili znatno olajšanje borbe za eksistenco.

Berthelot je na omenjenem banketu govoril tudi o drugih problemih bodočega človeštva. Izjavil je, da leta 2000 vojna sploh ne bo mogoča. Živilske razmere se bodo tako spremenila, da

ni niti misli, da bi prišlo med poedinimi narodi do oboroženega konfliktu. Vse meje med državami izginjo, vojašta ne bo več in tudi vojaškega oružja ne bo nikje izdeloval.

Usmrtilitev štirih Italijanov v Ameriki

Ni se še poleg razburjenje povod usmrtilitev Saccia in Vanzettija, že poročajo o novem podvigu ameriške justice. To pot so bili usmrčeni kar štiri Italijani. »Corriere della Sera« poroča, da v tem konkretnem primeru ni bilo konkretnega dokaza o njihovi krvidi. Justifikacija na električnem stolu je bila izvršena v Newyorku v noči od petka na soboto. Na smrt so bili obsojeni bratranca Giuliano, dalje neki Barone in neki Capozzi. Vsi štirje so bili obtoženi: roparskega umora nekega blagajnika v juniju leta 1926. Edina priča v procesu je bil Šofer, ki je izpovedal, da je Italijani so do zadnjega zanikal krvido in zatrevali, da so nedolžni. Šofer je baje notoričen pijač.

Tako italijanski listi, ki bi seveda zopet radi oprali čast svojih rojakov in dokazali, da je postopanje ameriške justice krivično. Sicer je res, da roditi ameriški justica včasih zelo čudna pota, na drugi strani pa ni prezreti dejstva, da tvorijo glavni kader zločincov in raznih sumljivih elementov, zlasti v Newyorku in Chicagu baš Italijani in zato ni verjetno, da bi vili vsi Italijani, ki morajo na električni stol — nedolžno jagnjiti.

Bodočnost radiotehnike

Inozemski listi objavljajo razgovor z znamenitim italijanskim izumiteljem Marconijem, ki prorokuje radiotehniki sijajno bodočnost. Po Marconijevem prepričanju si zdaj niti približno ne moremisli, kako se bo radiotehnika tekom prihodnjih 25 let razvila. Radio doseže tekom bližnjih 10 let take uspehe, kakršnih moderna tehnika ni beležila celih 25 let. Nedvomno bo mogoče čez 10 let brezično prenašanje filmov, ki bi tako popolno, da posetniki kina niti slutili ne bodo, da vidijo film, ki se prenaša po radiju na velike razdalje.

To pa se ne bo vse, kajti radiotehnika ne bo poznala v svojem razmahu meje. Po radiju se bo prenašala celo energija, ki jo bo pridobiloval človeško z izkorisčanjem vetra, solarnih žarkov ter pline in oseke. Ta energija bo tako poceni, da bo izpodrinila v industriji premog, mineralna olja in druge snovi, ki jih rabimo sedaj za pogon strojev. Velika mesta ne bodo več poznala dima, kajti za pogon strojev se ne bo rabila nafta odnosno bencin. Ozračje nad mestni in pristanišči bo idealno čisto. Tudi vežleznice bodo elektrificirane in električna energija se bo prenašala po radiju. Skratka, s pomočjo radija se bo prenašalo vse tako, da bodo izginili brigadi in drugih atmosferskih pojavitv.

Če se Berthelot ni zmotil, bo življenje na zemlji čez nekaj desetletij zelo enostavno. Seveda je vprašanje, kakšno stališče bi zavzel ljudje napram kemični hrani v obliki tablet, kajti malo je verjetno, da bi zlasti gurmanti zamenjali mastno pečenko ali pečenega purana s tabletami. Morda se bodo bodoča pokolenja navadila take hrane, ki bi pomenili znatno olajšanje borbe za eksistenco.

Berthelot je na omenjenem banketu govoril tudi o drugih problemih bodočega človeštva. Izjavil je, da leta 2000 vojna sploh ne bo mogoča. Živilske razmere se bodo tako spremenila, da

zavjni in telefonski drogi, kabli, plinske cevi in mnoge druge naprave, ki so zdaj splošno v rabi. Radio obeta človeštvu pravi raj na zemlji.

Pet let po nedolžnem v blaznici

Hudo je, če mora človek po nedolžnem v ječo, a še trpkjeje je, če ga brez povoda, popolnoma zdravega na telesu in duhu vtaknejo v blaznico. To se je primerilo bančni uradnici gd. Trzynski iz Varšave. Ta je bila svojim sorodnikom, ki bi radi prišli v posest njenega stanovanja in njenega imetja, trn v peti in ker niso vedeli, kako bi se iznebili, so podkupili dva ugledna varšavščka zdravnika. Zdravnika sta izdala spričevalo, da je dekle abnormalno in na podlagi tega so sorodniki Trzynski spravili v blaznico. Nesrečnica je preživelata pet let med blaznici in norci v zavodu in šele po petih letih se je vodstvo zavoda prepričalo, da je dekle popolnoma normalno. Trzynska je smela zapustiti zavod.

Epiglog tega podlega zločina se je te dni odigral pred sodiščem v Varšavi. Uradnica je tožila oba zdravnika in

zahtevala 100.000 zlotov odškodnine. Sodišče je oba zdravnika obodilo na zlomo 8000 zlotov, ki jo morata plačati oškodovanci, a obenem jima je odvezlo zdravniško diplomo.

Smrt slavnega bokserja

V Newyorku je te dni podlegel posledicam očesne operacije slavni ameriški bokser srednje teže Tiger Flowers, ki je bil še pred dvema letoma ponos in nada Amerike. Tiger Flowers je bil v zasebnem življenu pastor in je kot tak upravljal neko občino v južnih državah, kjer večinoma prebivajo črni. Dasi se poklic pastorja in bokserja malo ujemata. Vendar je bil Tiger Flowers zelo pobjegen in veren. Značilna za njegovo menitlito je izjava, ki ko je podal nekoč nekemu novinarju pred borbo. Dejal je, da pred borbo nikoli ni molil za zmago, ker ni bilo izključeno, da naleti na močnejšega nasprotnika. Če bi bil pa poražen, bi izgubil vero v Boga. Zato je vedno molil še po končani borbi.

Mestno gledališče v Celju

V soboto, 19. 11. m. se je vršila v celjskem gledališču krstna predstava Angela Cerkvenik je danes ne samo znan, temveč tudi priznan slovenski dramatik. Samo na ljubljanskem odru ga še nisem videl. Zakaj? Z Remcem prinašata v našo hudo klaverno dramsko literaturo svežega, močnega in — kar je glavno — sodobnega duha. Ta dva sta napisala v zadnjih letih, kar je bilo najboljše v dramski literaturi. Cerkveniku se pozna rast od »Vrtincev« in »Greha« preko »Očiščenja« do »Roke pravice«. Ni več tistega filozofskega in psihološkega razglabljanja kot v prejšnjih delih, odtujil se je raznimi nerenesčnostim (čeprav ne popolnoma) in dolgozveznim monologom. Več, mnogo več je krv v »Roki pravice«, resnejšega življenja več. In to kaže, da Cerkvenik rase in bo rasel. »Roka pravice« sama na sebi sicer še ni popolna umetnina. Možina je pretiran v celoti, nekaj je še neverjetnosti in nerenesčnosti (scena pred sodnijo in poslednja scena), nekaj je še balasta, a kasnar Cerkvenik še to pravopri. Bo »Roka pravice« zelo dobra umetnina. Če človek vidi mnogo frapantnih dobrih stvari v »Roki pravice« poleg par nerenesčnih stvari, mora biti prepričan, da bi bil mogel Cerkvenik tistih par nedostakov, ki človeka jezijo ravno zato, ker je stvar v ostalem zelo dobra, odpraviti še pri pisaju.

Predstava je bila dobra in animirana. Lože skoraj prazne. Zadivil me je topot Brzihiben, ki je bil v popolnoma novi sceniciji, v režiji, in kot poduradnik Možina. To je do sedaj njegov največji uspeh v Celju. Izmed ostalih večjih kreacij mi je zelo ugajal načelnik Pfeifferja. Perc je sijajen karakt. igralec (le zakaj potem govori tako nemarno), njegov prokurist je razen slovenščine — na višini. Dobri so bili v manjših vlogah Žabkar (mesar), Žemljič (Štefko), Gadišnik in Bele (zagovornika). Čepin (predsednik senata) in potrudila se ga gde. Lovrečeva v vlogi Rije. Sadar (podjetnik) je bil dober, morda nekoč premašil izrazit. Avtor je prejel lep venec, občinstvo je bilo še dokaj ravnodušno. Predstava sta posetila tudi ravnatelji Golia in režiser Skrbnišek. Bil je to zelo lep večer. D. G.

Danes zadnjikrat!

Nezakonski sin

(Der Sohn der Hagar)

Werner Fuetterer

Mady Christians

VELEPESEM OCETOVE IN MATERINE LJUBEZNI

VELEFILM LJUBAVI — GREHA — ODPUSCANJA.

Sto in stotisoči ljudi celega sveta so z odusevlenjem in solzami v očeh gledali to veličastno filmsko delo.

Predstave ob: 4., pol 6., pol 8. in 9.

ELITNI KINO MATICA

Tel. 2124

Sledete srečke drž. razredne loterije kupljene pri Zadružni hranilnici

r. z. z. o. z. v Ljubljani, Sv Petra cesta stev. 19 so bile

izžrebane dne 19. t. m.

Din 10 000 je zadela srečka štev. 20.295

Po Din 2000 sta zadeli srečki št. \$1 771 in 34.105

Po Din 500 pa so zadele naslednje številke:

30.985,	40.546,	53.411,	66.625,	66.692,	91.718,	115.695,	11.512,	11.511,	20.804,
20.811,	23.457,	34.124,	34.117,	34.189,	34.131,	47.723,	47.734,	47.773,	48.575,
59.307,	59.321,	60.848,	70.233,	83.300,	86.366,	96.935,	96.917,	97.788,	97.727,
110.195,	110.138,	110.151,	111.147,	120.104,	120.152,	123.383,	9.378,	9.334,	9.351,
20.272,	24.239,								